

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 4. Accesserunt tentantes. Tentant hi Christum, vt patres eorum, quia post congestas blasphemias, ab eo requirunt beneficia: Generatio mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](#)

vi Deos adorari, Deos esse non crederent, quia signa de celo non dabant: hoc enim proprius est vero Deo, cuius portas ad ea vique se extendit. Signa etiam in celo genibus non ostendunt. Si illi ut Dii, colendi non sunt, quia signa de celo non ostendunt, Christo videntur conuenienter, qui ut verus Deus volebat haberi, signa dare de celo. Ultimo nulla bilis offertur occasio, ex facta eorum perit ope: Iudei enim ex virtute credebant prodigiis, & quanto articulus propositus ad credendum habebatur difficilior, tanto miracula exigebant prælatoria. Videbant hi, quod Christus expereret, ut quid altius ac diuinus de eo sentirent, quam de Moyse, Samuele, Elia, & omnibus prophetae: iustum igitur omnes & aequum censebant, ut illis signa daret melioris nota, quam prophetæ fecerant p̄tæcessores. Et hoc illi ostendunt se velle & dicere & petere. Si hoc ita sit, ob quid stomachatus Christus: ob quid eos excipit tam inhumane?

§. 4. Acceserunt tentantes. Tentantes Christum, ut patres eorum, quia post congregatas blasphemias, ab eo requirunt beneficia: Generatio mala.

Multas adserunt S.S. Patres rationes. Primum si Diui Chrysostomi qui illam censem, quem allegat Diuus Lucas, qui candem referens historiam, ait quod acceserunt Tentantes eum. Hoc Christum commouit, sicut quando in diefecto Raphidum Deum tentarunt Petentes aquam. Huc appellunt, sicutne, pertinet aquam. Non illam perierunt, ex eo quod illis aqua deflet, etenim Manna liquebat, sed ut Deum tentarent, ut hoc declarat Moyses: Quid surgami contra me? cu[m] tentauit Dominum? Dux p[ro]p[ter]e nequa[m] (sit Caetan.) Inugium contra Moysen: Cu[m] tentatio contra Deum? Quod fuit tentatio Moyses exponit: vidit eum Deum adeo commotum, ut voluerit huius tentationis seruari memoriam, in titulans locum hunc: Massa Meriba, id est tentatio, & iugum; sine tentatio. Et vocavit nomen illius Tentatio. Admitit Caetanus ex Hebreo textu sic addi: Et iugum: Propter iugum filiorum Israel, & quia tentauerunt Dominum, dicentes, Est ne Dominus in nobis an non? Videamus an Dominus sit u-

biscum, nec ne. An sit verum, eum esse qui nos conducat, nostri gerat curam. Fuit haec adest Deo permotissima tentatio, ut nunquam cam ex memoria sibi pa[re]ns sit excidere. Non tentabit Dominum, ne inducet eor[um] vestrum, sicut tentatis in Massa. Nolite obstatere, corda vestra, sicut in exacerbatione, secundum dictum tentationis sicut in Meriba, sicut et die, quo fugitis in Massa in deserto. Ob hoc decrevit Deus, ut nullus eorum terram intraret premissione, & merito: Postquam enim viderunt prodigia facta in Agypto, quæ capiit Deus per Moysem, operari me[di]o mensis Februarii, post egressum ex Agypto medio Maris, post demersum in mari rubro Pharaonem, post diuturnum iter per Arabia desertu, & aquas Marath obducendas, post manu receptionis de celo, & coturnicis: quæ omnia post egressum de Agypto contingunt spatio triginta & vnius dierum. Quinto die mensis secundi, postquam egressi sunt de terra Agypti. Iudicarunt increduli, h[ab]e ad Diuinam potentiam non sufficiere cognoscendum, ob hoc muteruntur Petentes aquam tentantes: Deum: hinc tam grauiter in eos Deus stoma- chauit. Tentantes eum. Quomodo tentarunt hi Christum? multifariam multisque modis dici potest, quod quis te center: sed hic modus extensis communior; quando te grauius offendit, & exemplo, qualis innoxius nulla data fuisti, (a) se tibi siste, quasi tibi magnum, praestitiller obsequium. Si quispiam in meo foro tibi colophum impigisset, & te ahiuc excandescens, ut credere licet de viro honorabilis, per domus tuas portas ingredieretur, beneficium aliquod rogaturus, quid diceres? Dicito tali, ut h[ab]eas ocyus abripiat, nec me turbatum tentet acerbis; si cum videro, non aliud potero, quam illum iuxta suæ temeritatis anum, excipere nebulosum.

Eodem modo tentarunt hi Christum: iniuriam illi interrogant, qua nulla in hac vita molestior. Patraverat Christus in miraculum carnis magis celebre, verius dixerit plurimorum epitomen: quia oblati sibi homine a domino possesso, ecceco, surdo, muto, ut verbi sui em liberavit, oculos, aures, linguamque restituens, pro ut Dominica tercia dicemus. Sic ut huius miraculi magnitudine conquictus populus, eum caperit, ut verum Melliam venerari, & acclamare: Pharisai tamen ac Scribe hinc occasionem sumperint, eius honori derogandi, dicentes eum Necromanticum, præstigiarem, diabolo familiarem, genitum

V V 2 a die

a diabolo possellum. Beelzebub habebat, & in Beelzebub erit damona, & unde ei milie laudes perfoluebat debuissent, inde contra eum exacerbarat talis eum mure blasphemiam, qualem tota malitia infernalis posset imaginari. Hoc adeo grauerit iustus Christus, ut toto virte sua decursum, numquam ostenderit nisi quidquam tam fuisse molestum, nec quando eum ceperunt ut latorem, nec quando eum flagellis occiderunt, nec quando crucifixerunt, tales enim corporis motus, tales per motum exhibuit actiones ut eius ipsi domestici, erederent eum furore nimio agitari.

Marc. 3. Ita relet Marcus. Et cum audirent suis
exierint uenire eum: dicebant enim: quantum
in furorem versus es. Aliquando cernimus
Dei seruos ita commotos, ob hominum sce-
lera, & Deo irrogatas iniurias, ut eos
quasi mentis impates iudicaret: talis erat
Hes. 33.9 Hieremias, dum ait: Factus sum quasi vir-
ebus, & quasi homo madidus a vino. Con-
sidera quam reduerit Christum hoc audire,
quam se grauerit offensum ostenderit. Hinc
cepit dicens: quod Deus tantum scelos esse
vlturus, tantay eis non ignorceret calumnia-
m nec in hoc saeculo, nec in futuro. Non
remittetur eis, neque in hoc saeculo, neque in
futuro. Christo agitur adeo sensibilitate alter-
ato, ac eis infelto, determinarunt le illi
prætentare, nulla prætua satisfactione, &
quasi meritis turgidi, quibus nihil posse Chri-
stus denegare, ac omnia concedere cogere-
tur, ait. Magister, volumus à te signum
videre. O gemina viperarum, quam me-
tentatis aeriter, & mouetis, ut vos disper-
gam, procul hinc, procul este prophani, ge-
neratio mala. Convenienter eos vocat: ge-
neratio mala, soboles diabolica: demonstrans,
hoc eis à patribus suis innatum, iam cum
Deo agere impudenter, cogere eum modo
tentare, ac si quem cum indignis laccassent
opprobriis, quibus justam sibi provocasset
vltionem, confessum temerari per eum inge-
diantur portas, petentes ea, quæ sibi libuissent,
nulla facta satisfactione, quæ tanto par sceleri
respondiceret.

Ad se citat Deus Isaiam, cui præcipit. *Cla-*
Isa. 10. ma, ne es sis, quasi tuba exalta vocem tuam,
annulus popula mea sceleris eorum, & domini
Iacob peccata eorum. Multos video, grauissi-
mis Deum offendentes criminibus, qui tamen
caecis non ponderant: Talis est populus meus,

& hoc volo ut eis declares, intimes, quod
impudentissima sit eorum inercundia, & qua-
si eorum criminis, quibus me sentio graviter
laceratum. Me etenim de die in diem querunt,
& sacra vias meas volant, quasi gens, que fecer-
it iustitiam, & mandata Dei sui non dereliquer-
unt. q. d. In me nominis dedecus horrenda
commixta peccata, mille me afficiunt ca-
lumnias, mille lumen quodidie domum meam
ingrediorunt, mithi proponunt, ut faciam eo-
rum beneplacita, me illis communicem, mes-
que dona disportiam, quasi mihi in omni-
bus fuerint obsecuti, & summepere devinxer-
int, ut eorum felicitas acentram delideret.
Hæc est, inquit Dominus, iniquitas maxi-
ma huius populi nullatenus sole anda. Hac
patres eorum Deum tentabant, & hac item
Scribæ tentant Chi istum. Ne similes eis effe-
mini.

Expendi Sacrae Theologie Sol Diu-
Thomas verba Spiritus sancti. Ave oratio. D. Thom-
as prepars auaram tuam, & noli esse, sicut
homo, qui tentat Deum. Quando tibi place-
rit, Dei portas pulsare, ut eleemosynam po-
pules, compone te, dispone te primis. Ut Re-
gina Ester Regis Abruori confessio sele of-
ferret, muliebre prius se mundo adorauit pul-
cherrimam: Induens se regalibus vestimentis, Eccl. 1.
& circumdans se gloria sua. Pulcherrima re-
gina, illi oratio, quæ in confessio Dei est
proditura. Invrei in confessio tuo oratio mea. Ps. 57.
Componite te primum, ut p[ro]sa adorata pro-
deat, illo vestitu, & gloria, quæ par est. Quan-
do cycharam pulsas inquit Origines ante om-
nia componis instrumentum, eius cho dulcis, mo-
fidesque omnes contorques, ut una alteri con-
sonet, nec villa dissonantia audiatur. In ora-
tione melodia Deo decantatur gratissima, ut
eras dicemus. Prius neruos attempora anime
tuas, id est sanus tuos, ac potentes: visum
contra quaque aeris dispersum: aures
occlude, intellectum excita, cor tuum ex-
muta, attende quale sit, quād dispositum. II.
Cave (ait) ne sis, Sicut homo qui tentat Deum. Quid si
quis est iste? Ille, qui eo instanti quo jam caru[m]
deficit offendere Dei in a estatem, domum eius quibus
audax ingreditur, liberimè eius requiri tentare
beneficia: Voluntaria ora mei beneplacita fac Deum,
Domine. Si qui glandem in te explosit, sed psal. 118.
ne minimum tibi nocuit cum esset tibi thorax.
terreus: Si post emissam glandem immedia- III.
te, oculis tuis se susteret inuercundos, postu- Sim. 11.
lans, ut tibi placaret hoc vel illud: in eis do-
gratiam

gratiam facere; quid diceret? Hinc abito dæmon, ne me tentaueris impudens. Ecce illos, quos similiter accedentes proponit Exangelius; Tentantes: qui post emissas in Christum glandes blasphemiarum, immediate tentantes accidunt, & signa peccata. Qui eo modo ac cedit (inquit D. Basilius) absit ut aliquid a Deo impudenter petierit desideratum, quin prius eum Deus a D. Augu. teneat, ut efficiat, ut impudencem. Qui lib. Medit. sic accedit (assertit Dnius Augustinus.) magis contra se Dei bitem exulcerat, ut cum pro demeritis plectat, quam eius allicita misericordiam, qua eius benignus misereatur. Cum quis odio dignus sit (art. Dnius Augustinus) qua fronte gravam requirit? Casi pono debetur qua temeritate gratiam depositis lacerbit, indicem, qui postposita satisfactione delicti, querit præmio honorari. Regi insultat, qui obnoxius supplicio, donari flagiat subito brachio: & dulcem afflictum perfrustius exacerbat filium, qui post illatas coniunctias, ante ponititudinem, hordestrans usurpat celundinem. Quid tibi persuades, nihil esse aliud agendum, quam tota vita tua sceleribus immergi, Dei præcepta effracto transgreedi, eius sanctum nomen opprobriis lacerare, eius contumescere bonitatem, irritare multitudinem, tuis inherebere stoliditas, viduas inhonorare, sollicitate maritam, pellicere virgines, depredari pauperum bona, diaboli socii scelerari, & his non obstatibus, a Deo requiri, tibi sucurrat placidus. In tribulationibus faucae benignus: necessarium opsum subleve misericors, infirmitatem curat medicus: Noli esse, sicut homo qui tenet Deum. Quia similes inania, eum a Regge digerit, expolitare, qui postposita satisfactione refractorius se perius in ipsum actua mouisset, & souisset seditiones.

Notanda venit consideratio Divi Ambrosii de Dno Petro Apostolo: quando tertium Christus inuenitur: Dominus autem misericors, pietas sua in eum conuicit, fixa que oculos, qui ut duo caelentes soles, eum ad peccati sui cognitionem illuminarunt, ut triplices negationes delicti, contra Deum, gravitatem agnoscere, quid porro Petrus: referunt pari consensu Evangelistæ: Egressus fors Petrus, fleuit amare. Quixit Sanctus Doctor: cur exemplo non recesserit ad Christum veniam delicti rogatus, sciebat etiam eum esse misericordia sonum pereanom, & securi sibi per hoc peccati veniam poterat polliceri; accedebat eius præceptum: Si peccauerit in te frater tuus, intrepa il-

lum, & si penitentiam egerit, dimittet illi. Et si septies in die peccauerit in te, & septies in die conversus fuerit ad te dicens: penite me, dimittet illi. Cur ad minus veniam signis extensis non poposcit, Christum inueniens, oculis suis allequens, sicut ipsi Christus cum oculis suis ante fucat allocutus? Inueni rationem (ait Diuus Ambrosius.) & hac est: cognouerat enim, non ferendam esse impudentiam vix patrato tanto sceleri, quasi nullius conscientia nulla data satisfactione misericordiam, & beneficium gratia postulare, fundendas esse primis amabilissimas lacrimas, testes iurefragabiles cognitionis sui delicti, quibus & satisfacie latageret. Inueni cur tacuit Petrus. No tam ego venie petiro plus offendere. Ante silentium est, quam petendum. Si hoc audacie, ac temeritatē deputaretur Dno Petrus, & ad veniam propriae se prius copiosis dispossuit lacrimis, ut polnudum delicti consequeretur indulgentiam: Considera quid tibi sit agendum, qui nec sis Dnius Petrus, sed ei tam dissimilis, ac tu ipse nonli verius.

Mirandum quod accidisse narrat Spiritus Sanctus filiis Israhel verius terram promissionis proficisciens, & iam illi approximantibus: licet enim propriis oculis milles Dei spectaculo miracula, quibus reddebantur certiores, se a Deo dirigi, quod eos ipse in brachio excello eduxisset de Aegypto, quod illis taenientibus inimicos eorum inaris profundus cunctos ad unum usque demiserisset, panem de cœlo, aquam de petra dedisset ipsi mirabilium operatorum: quibus omnibus, de Dei potensissimo brachio illis iam constabat manifeste: nihilominus post finem dierum peregrinationis, diris Deum imperium blasphemis, calumniantur. Dicentes: quod licet operatus sit miracula præcedentia, ad subsequentia tamen perficienda, & quod superest magis principale futurum infirmum, ut eos videlicet introducat in terram illam, ad quam eos deducebat, & ultra nihil posset, quam eduxisse eos de Aegypto, ut in desertis illis morerentur miserrimi, ad hoc quoque eos tanto tempore per has iniujas solitudines circumduceret vagabundos: eo quod illi robur deficeret, viresque defellent, quibus eos ad ultimam metam producere incolunes, & terræ promissa firmare possellores. Blasphemas has voces adeo grauitate accepit Deus, ut Moysenus ad te vocauerit, cui Deus: Quo usque ascendet?

condit huius populi reiterata torties malitia quo usque meam tentabunt & potentiam & patientiam? Modo vterius ferenda non sunt tales impudentiae in mei honoris infamiam, quocirca

Num. 14. consumant iam torties murmurantes. Vtque quo detrahent mihi populus iste? Quo usque non credent mihi in omnibus signis, quae feci eorum eis! Feriam igitur eos peccantia, atque consumam: te autem faciam principem super gentem magnam. & fortiori rem, quam hac est. Abiecit se Moyses ad pedes Domini, ieiunium celebrat quadraginta dierum ac noctium, continuis instat orationibus, & vertet rationibus, quibus hoc fecit, ut Dei placarit iram, ne eos, ut minatus fuerat, seuerius castigaret. Descendit Moyses ad populum, & ecce inter se consilium invenit subito stratagemate hostes Amalekitas & Chananeos adorsiendi, se mutuo cohortantur: Eia agite præcedamus tantummodo Dei postulantes adiutorium, illud enim nobis non denegabit; quo mutu, stat a parte nostra, certa & gloriofa de hœste victoria.

12. Quibus Moyses, quid agitis malefici? Attende, quod jam modo Deum grauissime commouisti, eius iram irritasti, nec ita ad oris vestri beneplacitum habuit, vos, vt praefumitis, auditum. **Nu. 14. 14.** Nolite ascendere: non enim est Dominus vobis. Parvipendunt Moysen, tantummodo dicentes, Deus clemens est, misericors est, nobis auxiliabitur, in hostes armari procedunt; At vix ad primam armorum ventilationem accelerant cum eos inimici, velut muscas consolidant inermes, vt quibus illis resistant, vices nullas habent. Revertuntur confititi, & vice superpetites laceri, vulnerati, confusi, & infasto successu stupefacti. Quid admiramini stupida cerebra (ait Moyses) quod Deus ita vos deficerit, manumque vobis subtraxerit adiutricem? quid vobis persuadebatis: quod quem paulo ante tam ignominiose irritasti, ita illum vt voleratis, habereis ad oris vestri beneplacitum? Nec miranda **Deu. 1.37** indignatio, locutus sum, & non audistis, sed aduersantes imperio Domini, & tumentes superbia ascendisti &c. Pagninus noster legit: Irritasti os Domini.

V. Similiter. Defumpta est metaphora ab eo qui bise exar- descit auctor, vt ei lingua amarescat instar cap- paris hoc est. Provocatis, & accendatis Divi- nae maiestatis iram, grauiter eum offenditis, & nulla prævia forenitia vestrorum scelerum, nulla cum illo compositione, nullo nouo fædere nullum petitam venia, statim crediditis, quod illum talam inueniretis, qualem optaretis; vobis per-

sueatis, quod licet vobis domum eius ingredi, vt domum vestram, tanta mentis libertate? Vnde vos miramini, quod Deus vobis optatum ac peccatum deinceps auxilium, nec vobis adfuerit in tribulationibus opportunitus, si actualiter tunc temporis illum offenderatis, quando eum invocatur. & gratiam accessilis perituri: Hæc ita hæc istorum Scribarum Pharisæorumque impudentia (testi D. Chrysostom.) qui cum Christum amatullenam verborum acritate vellicabant hoc sibi arrogarent, ut vniuera voce adulatoria, qua eum vocant Magister: Ad unam voculam (ait D. Chrysostom.) tam possent quantilibet ab eo flagitare nullam repulsum formidantes. Hæc **D. Chrys.** quoque tua est o Christiane, stultitia, quinimo **Hæc.** impudentia, quod credas, te nihil aliud cogitan- **Imperf.** tem, aliud intendente nihil, quam Dei con- **Temp.** temptum, Dei præceptorum prævaricationem, ob unam effusam lacrimulam, ad unicam genuflexionem, ad unum, Domine, iam pedes eius stringere, & secundum posse tanquam, quanta mens optat postulare.

Manifeste hoc ipse Deus populo suo inobedienti declarat ex ore Vatis Hieronimæ, Propheta **Hier.** ta, vade, **Sta in porta domus Domini, & predica ibi,** verbum istud & dic. O vos omnes, qui templum **1.7.2.** Domini acceditis beneficij rogaturi, Audite verbum Domini omnis Iuda, quin ingredimini per portas has: Quid est hoc, quod vult Dominus, **1.7.3.** auliamus. Nolite confidere in verbis mendaci, **1.7.4.** dicentes: Templum Domini, Templum Domini, **1.7.5.** VI. Templum Domini. Anne hoc mendacium est, Verba Domini semper in ore versari, Templum Do- **1.7.6.** mini. An non tu ipse Domine iustissimi nomini **1.7.7.** quæruo adificari domum per magnificam, in utraque **1.7.8.** maiestatis habitaculum, in hoc mundo? An hic locus non est honori tuo consecratus, ad quem omnes accurrant oratrici, nec scatulae precatori, te adoratori, & sacrificia animalium oblati? Si hoc verbum non sit templum, cuius est? Explicate, o Prophetæ, ait Deus, & dicero illis, qualiter templo meo in suum damnum & mei iniuriam abutantur. Vnusquisque vestrum cordis filius, qui in desideria, luxurias, vanitates, sacrilegia, furia, perititia dissolutus. Hic pauperum exsugit sanguinem & occidit aurum cupidissimum, ille miseræ viduæ deprædatur peculium, & affligit desolatam; alius suo concubinatu voluit, vile profibulum: alius sanctissimum Dei nomen blasphemis inhonoret: Ille liberimus & pueræ, & coniugæ honori detrahit. Quod si ab iis qua fieris, qua fronte tot contra Deum sceleris committant, respondent duplendo, tripli-

triplicando, Templum Domini. Templum Domini, Templum Domini, hoc est; tres eiusdem partes designantes. Accedam ate, vntusquisque ad templi primam partem: arcum feliciter exterus, locum omnibus communem orationibus, Dei vulnus sicutam: benignus enim est illico mihi: ignoscer misericors; quod si non esse fuerit accedam ad secundum, atrium interius, vbi Altaea sunt sacrificiorum, & hunc locorum: offeram ex iis vnam Domino, quo illi plenarie satisfaciem; quod si vero major virginie necessitas, et & tertia pars, Sancta Sancrorum, quo Sacerdotes intrant semel per annum, pro me & omni populo rogatur: sic mihi omnia remittentur. His tibi gratulans & Templum Domini accedit: vnam alienorum honorum possessor iniustus: alter in honesta amicitia intricatus ille odio immortalis contra proximum flagram, & ille peruras, alius vicius mulieris famae detractor; Et dum quisque suis fratribus laxat cupiditatibus, me gravissime affice & iniuriis, præsumit omni postposita satisfactione, me in templo conuenire, & vix vi- lius substantia vobis verbum quod mihi figura, vel sacrificio, debitis nudo conditionibus, mihi delato, omnia sibi salua, omnia plena, me sibi propitium, me pedibus constitutum nihil aquinam posse denegare. Hoc tua es consueto, tua est impudentia. Ecce vos confiditis in sermone lus mendacij &c. furari, occidere, adulterari, turare mendaciter &c. Et venisti & steti sis coram me in domo hac, in qua innocuum est nomen meum, & dixisti: Liberati sumus, eo quod siccamus omnes abominationes istas. Post tot paratale: leva quibus me prouocatis, arbitrami, quia ad templum veniendo, coram me procumbendo, iam sunt vobis omnia condonata; & ego deinceps sum cunctis vestris annuere postulatis, ut uos sine ullo male periculo securi ambuletis, dicentes: Liberati sumus, ab omnibus busque delinquibus eaDeo offerrent; que est: Liberati sumus, eo quod siccamus omnes abominationes istas. Vel nominant, abominationes, sacrificia, quae tales offerebant: eo quod habentes corda nequitis sordidissime nec requiri sit orata conditionibus eaDeo offerrent; que vocat abominationes ex ore vatis Isaiae: No offerat ultra sacrificium frustarum incensum, abominationis iste est mihi: Quod igitur, an ad hoc templum illud exstructum, ut ei confidenter, & me illic commorante, sceleris committereris fraterno latiori liberiores? Numquid ergo spelunca latro, num folla est domus ista? Spelunca quae rapinas,

quæ contegat sceleratissimos latrones? Fallimini, si existimetis mihi cultu quodam exteriori satisfactum, qui vestras viderim enomus nequitias, quæ contra me commisistis, quas quidem, adhuc cordibus vestris retinetis voluntatis, vt meis oculis intutor. Ego sum, ego vidi dico Dominus. Si ad me accedens, me velis tibi placabilem te me admittat gratia, & petitam largiatur, prius attende, quale sit cor tuum Attende num ab impuro recesserit amore, num aliena restitueris, quæ minus iustis obtinueras contractibus, nun honoris documentum, quod maledicta tua attulit lingua, reparabis. Si bene dicere, ne direxeritis vobis vestras & studia vestra, &c. habitibus vobis, &c. Prepara animam tuam ad orationem, & noli esse sicu homo quiescentem. Denum.

Quotiescumque premeris angustia, & ad Deum pro remedio recurrere festinas, in quo oratio solo verum & unicum est remedium, prius nem animam tuam ingressere, reuolue & inuestiga conscientiam tuam, quæ hinc opera tua, quoniam do cum Deo ambulasti. Si malo tuo cum irritasti: habeo pacem cum illo, diligere peccati vincula, sclera deterge, illata damnatione, danda ablatum honorem restaura, futuo depopulata compensa, veneram dispende amicitiam: verbete ad Dei compulit officiam, in te tuos viscerere appetitus inordinatos asperita pœnitentia, pœnitentia confitere, turpissimas penitentias absterge maculas lacrimis copiosis. Iam pridem dixi, D. Ioannes Filioli, si cor nostrum non reprehendat nos, fiduciam habemus ab Deum, quia quidquid poterimus, accipiemus ab eo. Mysterio circumstantia in historia Josephi: vincitus, catenisque fetis strictus in carcere conludebat, quando Pincerna regius resulit Pharaoni, ergaltulo iuuenem Hebraum d. timeri, quilegitimam regis somnio callebat dare interpretationem: Quo auditio, Rex confusum edere iubet ac solui de carcere Joseph, utique conspectum presentari: Proinus ad Regis imperium edendum de carcere Joseph contenderunt: ac vestre matuta, obitulerint ei. Cauebant hi Reges (inquit Lipoman.) ne quis hominum lacer & vellibus sordidis incompositus eorum conspectibus se offerret. Pater in Assuero, qui vult coram se adducatur Esther, sed composita, sed ornata, sed pulcherrima. Nec hoc solum precipit, ut ita sit: insuper non pertinet, quemquam Regis adire praetencionam, ad hanc non inuitatum. Domine, Regis hoc petit:

ptz. 27

„præsentia, ut te primum componas, exornes, deindeas capillos, sordida vestis exatur. Non enim Regie Majestati conuenit, tali minor ornatus, compositio, ac totius corporis munditia; Hoc quippe solum regis complacet oculis; „Quid igitur erit in Dei præsentia? quæ mundities qualis ornatus, compositio quanta, ut etiam illa p. odeamus, requiretur?

„Iacob Patriarcha, vt cum Ioseph reciparet benignior, premisit Iudam; existimat enim illo premiso filii sui Ioseph se gratiam consequeretur, dum eius conspectibus occurreret; neque resolutio corrigenda; Iudas quippe significat: „Confessionem erroris: ita D. August. Tollite hostias,

D. AV. „& invocate in aria eius. Quas hostias? Tauro In pf. „allaturi sumus, bircos vel ones; quas hostias nobis g. r. To. „cum portaturi sumus? Sacrificium Deo spiritus contributus, cor contritum & humiliatum. Cot

s. „perfecta contritione, culparum contritum, quas contra Dei legem commisimus, qua peccato- rum fortes eluntur, & conscientia virtutis e- mandatur. Sapienter valde argumentatur Eli- phaz Themanites amicus Iob; si talis Iob fuisset, quem illum ipse iudicabat. Loquitur cum Iob ac si fuisset de numero peccatorum: Tu vero credo, ad te cius dirigi verba, qui peccator es pessimus. Abstulisti pugnus fratum tuorum

Iob. 12. 6. sine causa, & nudos spoliasti vestitus &c. Videns dimisisti vacuas, & lacertos pupillorum communisi &c. & putabas te tenebras non visurum &c. Ac- quiesce ei, & habeto pacem &c. Tunc eleuabis ad Deum faciem tuam, rogabis eum, & exaudiet te, &c. Ad nihil aliud intendisti nisi ad rapinas pauperum, proximi iniurias, Dei offensas? ma- nus non extendisti, nisi ut videoam opprimeres, & affligeres pupillum: pedes non mouilli, nisi ut ea peragores, que legi Dei contrabant, & credibas quod ad dominum eius accedens, in ea quae optares, esses inventarius? Acquiesce il- li, obedi Deo; peccatis abstine, scelerum tuo- rum age penitentiam, & tunc dominum eius intra- rogatur, ne cissidas, cuius tibi tunc manet subsidium securissimum, aderit tibi adiutor in tribulationibus? His non dissont, quod ipse Deus, per Regem prophetam docuit, quid tibi sit prius agendum, quando aliquid accedit

Ps. 49. 14. peccatum. Immola Deo sacrificium lauds, & red- de altissima vota tua: & invoca me in die tribu- lationis, erum me. Aliquid postulas a Deo? Rom. 12. 1 offer primum te ipsum illi in acceptable sacri- ficium, tale quale requiri Diuus Paulus: Ob- jecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra, hostiam uiuentem, san-

ctam, Deo placentem &c. Demum pete; Et in- voca me in die tribulationis. Perpende conve- nitionem (Es) nimirum, quod ipsa inuocatio, petatio, supplicatio, coniecti debeat, gratis! In his Deo factificis. Ex eodem principio argu- mentauit Diuus Chrysost. ad illa verba Diuini Pauli; Voluntarie peccansibus nobis. Et nostram, quæ ha- comincuit in pudicitiam, qui vix a peccato Pe- dem vel manus retrahimus, & tanta rad Christi possum accedimus familiaritate, vt cum recipere possumus, & corpora corpori eius con- in gente in venerabili Sacramento. An ergo ni- hil superest amplius agendum? Domine, iam peccata mea confititus sum. O vir frontis inve- recundæ. An non percipiisti, d quod magna tibi voce prædicauit Sacerdos. Sancta Sanctus? Heb. 10. Sacerdos stans in excelso loco, magna voce & tri- moris plena, quasi proco aliquis manu sublata in eccliam abditus cernitur &c. clamat sancta Sanctus, cum aut sancta Sanctus: hic: mihi Si quis sanctus non est, nec hoc accedit. Non enim omnino ait: liber a peccatis & expiat, sed a sanctus: sanctum enim non peccatorum modo liberatio facit, sed ppi- vitus etiam praefixa, bonorumque operum au- dacia. Vide ne Deum temueris, properans ad eum accedere. Probet autem scriptum homo. Satis hoc congruum videtur ei, quod Deus per Moysem instituerat, quando tra- to taber- naculi exemplari, partium eius, & corum que in qualibet parte statuenda essent, nominavit VIII. aquiem altarium, in quibus Deo literaturi fa- crificia, hostiae pacifice, ad recipienda a Deo beneficia, præcipit, vt ad hæc consercentur Sacerdotes, & hi: eorum primi Aaron ac filii eius. Illi sunt, quibus incumbit accedere ad Deum, gratias caelestes: & inferno diuerso po- pulo preciari: Ut vero hoc dignæ faciant, & congruus disponantur, eis præcipit, vt sumant vitulum de amento, cui primum totum extra- hent sanguinem, demum certas pugnac- remonias, quas inferius exponemus, & idem faciant deariete. Domine, quid opus illi ad con- secrandos, & præparandos Sacerdotes, vt in tricantic in conspectu iuo, & tua depolcam be- neficia, prius extrahere omnem sanguinem ani- malis immolandam? Sanguis peccatum denovat, quod animam inficit, non minus, quam lan- guis vestimentum, ita enim loquitur. Vestimentum, ita mixtum sanguine, erit in combuitionem & cibis igne. Cunctis etsi tam liquet Dauis ora- tio. Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salu- tu meo. Pariter & illud Olæ dictum, Sanguis & sanguinem testig. Significans populi intendan- tiam.

tiam peccatorum. Hæc igitur Dei voluntas est, ut qui ad eum vult accedere, beneficia petitus, indispositus non accedat, se prius debite præparet, hoc autem supponat quasi fundatum, & opus illud si primicerium, ante omnia totum exrahat sanguinem peccatorum, illa a se quam remotissime depellat; & per penitentiam peccatus emundetur, tum demum lectorus accedat &c.

§. 5. Volumus signum Christi miracula vi-
lipendunt, & ut homines derelictos, eos Oseus
deserit, igni reseruantur, ut leprosi va-
stimentum.

Dius Hieronim. quem sequitur Beda, & confirmat D. Chrysostom. aliam assignat
Incipit 12. rationem indignationis Christi contra
Math. Pharisæos, cormaq; peticione fuerunt enim
in summo gradu impudentes, & omnium auda-
ciorum, & ciliorum; ea quippe sui peticione clarissime, &
sine villa lata, declararunt vilissimum & abie-
cillimum quandam despectum omnium miracu-
lorum, quæ Christus hactenus perpetrauerat, &
quæ dicerent alpernabundi; Magister, quæ
hactenus egisti opera admiranda, satisfaciant
illa populo, qui vtique, ut homines radiiores,
superiores, & nullus ingenii, qui duobus vir-
digibus fusum a terra eriguntur, quolibet mi-
cato seu re admiranda, percelluntur: sicut fa-
ctum vidimus, in iis, quæ hactenus egisti, de
quibus sine ratione, admirati sunt; omnia e-
cum sunt ordinaria patua miracula, & opera
in diuinatio nullo momenti, curare insi-
mum, cicerem demonem, cæcum illuminare,
claudos rectificare. Hæc nostris oculis non sa-
tisfaciunt. Quia nobis sunt perspicaces, assue-
ti rebus magnis in terra Scriptura perspicien-
dis, quales veneramus glorioſa illa Moysi mi-
racula, aeream tenebris inuolucrare, aquas turba-
re, panem de celo educere, illa item Samue-
lis, cœc tonitrua, fulgura, tempore aridissi-
mo; illa quoque Eliae, cœlo igores detrahere,
qui, quos velit, in cineres redigat combustos.
Ita hæc miracula erant, pleno ore miracula.
Hæc a te querimus: ea enim quæ hactenus
patrata sunt, talia sunt quæ nec duobus digitis
de terra suâ sum eleuantur. Miracula petunt,
quæ quæ ante fecisset, miracula non sufficiunt
Aliunc sancti patres. Quanta foret eius im-
pudentia, qui a Principe ad prandium inuita-
tus, propositis illi ferulæ omisgenis, ac cu-

pediis, paonibus Indicis, ficedulis, perdicibus,
vaccis trimis, apris, carne ferina, farcimini bus,
ossum medullis, placens, libis, conliventis,
aliisque delicis, Principi dicebat: porrigi mi-
hi cibos ad edendum, delicatos, nutritiosos il-
li enim quos hactenus ministrasti; non mibi sed
pauperi satisfactione discaleceao.

¶ Quæ non foter vilipendio Salomon, si post-
quam fusisse differenter coram Regina Saba similitu-
de profundissimis philosophiæ questionibus, de do-
natura elementorum, animalium proprietatibus,
plantarum qualitatibus, cusu stellatum, Solis
virtute, Lune influentiis, illi replicaret. Aucto
intelligere te disputantem de rebus subtiliori-
bus, quidquid enim hactenus protulisti, vile
est, indecum, & minus excelleat. Hoc idem
(te D. Chrysost.) illi Christo dicere volu-
tur; Proposuerat enim illi mensam illam
splendidam, miraculorum, quibus vitum ca-
cis, clavis gressum, mundiciam leprosis, manus
ac pedes mutilis, levitatem paralyticis, vitam
defunctis fuerat elargitus, deinde & quoddam
farcimen, cui quasioc incohererat dapes, qua-
doquidem hominem a dæmonie possellum, su-
dum, mucum, cæcum integre curaserat: quo vi-
so miraculo: Tunc accesserunt ait Euangelista
dicentes Magister: quidquid hactenus peractum
est, nobis non sufficit, sufficiat antem rudi, igno-
ranti plebeicæ, nobis vero, qui optum noui-
mus liberare qualitatem, & iusto pondere appen-
dere, quantum eorum quodlibet mercatur,
quidquid hactenus miri egisti, nihil est, actus est
eluvie culinaria, res frivole. (a) Proutde (a) Es ne-
volumus opera maioris & excellentioris qua-
gocio de na-
litatis, quibus nobis plenissime, & per omnia gunchire,
satisfiat.

Hæc eorum diabolica peruersitas, Tenantes,
illis a parentibus innata, & hereditaria succel-
lio: ob quam eos Christus insimulat: Genera-
tio prava, q.d. fedifragi, hanc a parentibus su-
xitis iniquitatem, & ex paterno stemmate vo-
bis est hæc temeraria impudentia naturalis.
Tagit, ut sentio, illud Davidicum quo nos-
ne illi similes officiam serio monet, Hodie si Psal. 64. 8.
voem eius audieritis, nolite obscurare corda ve-
stra, scut in exacerbatione, secundum diem ten-
tationis in deserto, ubi tentauerunt me patres ve-
stri, probauerunt, & viderunt opera mea. Qua-
dragesima annis proximus sui generationi hunc, &
dixi: Semper hi errant corde &c. Si inrodat in
requiem meam. Memoriam celebrat, pro-
pheta rex dei illius, quo patres eorum in de-
lito Deum tentauerunt, & eo modo exacer-
bauerunt,